

Op 24 maart is het Wereldtuberculosedag. Een dag om de aandacht te vestigen op een gezondheids crisis die wel eens vergeten wordt: de tuberculosepandemie. Tuberculose maakt jaarlijks wereldwijd nog ongeveer 1.6 miljoen slachtoffers, en is hiermee de dodelijkste infectieziekte ter wereld. Het aantal doden tot nu wordt geschat op 1 miljard. In Vlaanderen is tuberculose onder controle, maar in Brussel blijft de situatie precair. De incidentie is er namelijk systematisch meer dan 4 keer hoger dan in Vlaanderen.

Tuberculose in België

Tuberculose is nooit weg geweest, ook niet in ons land. Het is nog steeds een dagelijkse realiteit. In Vlaanderen kregen 336 mensen tuberculose in 2021, wat een lichte daling is tegenover 360 gevallen in 2020. Er waren 5.1 nieuwe meldingen per 100.000 inwoners. In heel België stijgen de cijfers echter. Er werden 875 nieuwe gevallen werden gemeld in 2021. De incidentie, het aantal nieuwe zieken per 100.000 inwoners, was daarmee 7.6. Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2020 (7.2/100.000) toen er de laagste incidentie ooit was. De voorlopige cijfers van 2022 laten geen grote wijzigingen zien.

Dankzij de nodige preventieve interventies is tuberculose in Vlaanderen relatief onder controle. Wel precair, is de situatie in Brussel. De incidentie is er namelijk systematisch meer dan 4 keer hoger. **Dr. Wouter Arrazola de Oñate**, public health directeur VRGT: *“De hogere incidentie in Brussel valt grotendeels te verklaren doordat Brussel een grootstad is met meer armoedeproblematiek”.*

Invloed energiecrisis

Experts zijn het erover eens dat de gezondheidsongelijkheid, die tijdens de coronapandemie al groter werd, door de economische en energiecrisis mogelijk nog meer zal toenemen. Zo'n nieuws brengt bezorgdheden met zich mee, want tuberculose treft vooral kwetsbare populaties. Denk maar aan mensen met een verzwakt immuunsysteem of mensen die door omstandigheden in armoede, ontbering (bv. vluchtverhaal of uitbuiting op arbeidsmarkt) of met overlevingsstress leven.

Dr. Wouter Arrazola de Oñate: *“De leefomstandigheden verbeteren, toegankelijke gezondheidszorg garanderen voor iedereen en sterke sociale bescherming bieden zijn cruciaal. Als expertisecentrum dragen we hiertoe bij door de meest kwetsbaren te voorzien van laagdrempelige preventieve en curatieve zorg. Hoewel onze tuberculoseverpleegkundigen patiënten ook sociaal en emotioneel ondersteunen, rust er nog steeds veel schaamte op de combinatie armoede en tuberculose. Samen dit taboe doorbreken is essentieel voor het genezingsproces. Daarnaast weten we in België dat het betrekken van artsen en hulpverleners die rechtstreeks in contact komen met de doelgroep, al een groot verschil maakt in het terugdringen van tuberculose.”*

De toekomst

Het is nog onduidelijk wat de uiteindelijke impact van COVID-19 zal zijn op het aantal tuberculosegevallen. De transmissie van tuberculose verminderde waarschijnlijk door maatregelen zoals: het beperken van sociaal contact en maskerplicht. Ook de moeilijkere toegang tot reguliere zorg en laattijdige diagnostiek speelden vermoedelijk mee in de onderrapportering van tuberculose in 2020. Dit alles zorgde er wellicht voor dat mensen langer besmettelijk rondliepen dan gewoonlijk. Door de lange incubatietijd van tuberculose, zullen we de echte implicaties pas kennen binnen enkele jaren. Hetzelfde geldt voor de gevolgen van de aanhoudende energie- en economische crisis op het risico voor tuberculose. Onderzoek door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) toont duidelijk het preventieve en beschermende effect van een sterke sociale zekerheid. Omgekeerd is aangetoond dat een zware besparingsdrang erg slecht is voor tuberculose, en voor de gezondheid en het welzijn van een bevolking in het algemeen.

Om de ziekte te voorkomen en bestrijden stelt de Wereldgezondheidsorganisatie dat er op globaal niveau politiek engagement en meer financiering nodig zijn. Concreet moet er ingezet worden op 3 domeinen: preventie, onderzoek & ontwikkeling (bv. vaccin) en behandelingsmethodes.

Dr. Wouter Arrazola de Oñate: *“België kan als laag incidentiëland nog vooruitgang boeken. Dit is enkel mogelijk door inspanningen te blijven leveren om deze dodelijke, besmettelijke ziekte nog meer terug te dringen en de doelstelling van de WHO te bereiken: tuberculose elimineren tegen 2050.”*

Over het Agentschap Zorg en Gezondheid en de VRGT

In Vlaanderen is het Agentschap Zorg en Gezondheid verantwoordelijk voor tuberculosebestrijding. Het Agentschap werkt hiervoor samen met de Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheid en Tuberculosebestrijding (VRGT).

Elk geval van tuberculose dient verplicht gemeld te worden aan de artsen infectieziektebestrijding Afdeling Preventie van Zorg en Gezondheid die het contactonderzoek coördineren www.zorg-en-gezondheid.be. Een snelle en volledige melding door iedere arts en ieder laboratorium is daarom belangrijk. Ga er als arts niet van uit dat het labo het wel zal melden, of andersom.

Als partnerorganisatie van het Agentschap biedt de VRGT laagdrempelige dienstverlening en tuberculosezorg aan, helpt met contactonderzoek en organiseert mee de screening van risicogroepen. www.vrgt.be

Perscontact: **Dr. Wouter Arrazola de Oñate**, public health directeur VRGT
tel: 0476 37 50 21
mail: wouter@vrgt.be

Joris Moonens, woordvoerder Agentschap Zorg en Gezondheid
tel: 0490 65 46 40
mail: joris.moonens@vlaanderen.be